

کتاب

اقتصاددان بودن
احمدی نژاد یک
ادعاست

شما می‌گویید اقتصاددانان منتقد؛ اینها چه کسانی هستند؟ بدون شک عمده آنها کسانی هستند که دیروز به آقای احمدی نژاد نقد می‌کردند و امروز در دولت آقای روحانی پست گرفته‌اند.

حالا برمی‌گردم به پاسخ سؤال شما. دو برداشت در این رابطه وجود دارد. یکی اینکه شما بگویید آقای احمدی نژاد اقتصاددان است که این یک ادعاست، ولی در خصوص اینکه آقای احمدی نژاد چه قدر به اقتصاد ایران و مسائل اجرایی اقتصاد اشراف دارد، اجازه بدهید قضاوت را به کارشناسان اقتصادی بسپاریم؛ بخصوص امروز که دوران بعد از احمدی نژاد را دیده و خواهند دید. بنده هم اکنون که با شما گفت‌وگو می‌کنم، می‌توانم چند سؤال را مطرح کنم. آیا مسأله قیمت خودرو حل شد؟ آیا مواضع رئیس‌جمهور روحانی با مواضع وزیر صنعت در دولت یازدهم یکسان است؟ ما در خصوص بازار خودرو در دولت یازدهم دیدیم تصمیمی گرفته شد. در ابتدا وزیر صنعت ابراز تمایل و رضایت می‌کند، خاطر رئیس‌جمهور مکدر می‌شود، رئیس‌شورای رقابت ابراز نارضایتی می‌کند، بعد وزیر صنعت از ناآگاهی رئیس‌جمهور و ارائه اطلاعات غلط به وی سخن می‌گوید و در آخر معاون برنامه‌ریزی رئیس‌جمهور این سخنان وزیر صنعت و معدن را غلط و نادرست می‌داند. بنده ادعا ندارم که در دولت یازدهم خلأ فکری وجود دارد، کما اینکه معتقدم در دولت قبل هم خلأ فکری وجود نداشت. اما این‌گونه ارزیابی کردن دیگران، بیشتر برای محافل شب‌نشینی و کپ و گفت‌وگو است و جنبه علمی و منطقی ندارد.

مخاطب «قطعنامه کاغذ پاره است»
که بود؟

مخاطب عبارت قطعنامه کاغذ پاره است که احمدی نژاد گفته بود غربی‌ها بودند، چون قطعنامه روال حقوقی مندرج در منشور سازمان ملل را طی نکرده و اعتبارش مخدوش بود

گزارش

طی روزهای اخیر بخش‌هایی از جلد نخست کتاب محرمانه‌های اقتصاد ایران را که به مسائل اقتصادی سال‌های فعالیت دولت‌های نهم و دهم می‌پردازد منتشر کردیم. سید شمس‌الدین حسینی وزیر اقتصاد وقت درباره مسائل آن روزهای اقتصاد ایران در فاصله سال‌های ۸۴ تا ۹۲ توضیحاتی ارائه کرده و به نحوه انتخاب خود به عنوان وزیر یازدهم اشاره کرده است. در شماره امروز، حسینی به برخی حواشی دولت در آن سال‌ها مانند اختلافات در کابینه و اظهارات احمدی نژاد درباره کاغذپاره خواندن قطعنامه‌های خارجی و... پرداخت.

● آقای احمدی نژاد در سال ۸۸ گفته بود که با نفت ۵ دلاری هم می‌توانیم کشور را اداره کنیم. آن زمان برخی از نمایندگان مجلس به این حرف او واکنش نشان دادند. واقعاً با نفت ۵ دلاری می‌شد کشور را اداره کرد؟

هر دولتمردی در هر سطح و جایگاهی با ادبیات خودش صحبت می‌کند. حال رئیس‌جمهور در یک سطح، وزیر در یک سطح و مدیرکل در یک سطح دیگر صحبت می‌کنند. برای مثال همان جمله معروف دکتر احمدی نژاد که گفته بود: «قطعنامه کاغذ پاره است» خطاب به چه کسی، با چه قصدی و با چه استدلالی گفته شد؟ نکته‌ای که وجود دارد این است که

باید ببینیم دولتمردان ما برای این سخنانشان چه کسانی را مخاطب خود قرار داده‌اند. نکته این است که اگر احمدی نژاد معتقد بود بحران مالی هیچ اثری بر اقتصاد ایران نخواهد داشت، پس چرا به دستور او برای مقابله با عواقب بحران مالی، ستاد تشکیل شده و جلسات متعدد برگزار می‌شد؟

به گمان من در آن مقطع زمانی، آقای احمدی نژاد، به دو جریان فکر می‌کرد، یکی جریان درون کشور بود که (جلسات متعدد) و کارگروهی برای این کار تشکیل شد. جریان دیگر وجهه بین‌المللی بحران مالی بود. احمدی نژاد معتقد بود: بالاخره کسانی که مدعی اقتصاد برتر و مدیریت جهان هستند به چنین

قصد داریم از دیدگاه‌های شما نیز استفاده کنیم.»

در همان جلسه من مباحثی را مطرح کردم و پس از آن یک ارتباط دو طرفه بین ما شکل گرفت. شما امروز بروید گزارش بحران اقتصاد جهانی را که توسط سازمان ملل تهیه شده است مطالعه کنید. خواهید دید که ادبیات و نگاه آنها تحت تأثیر ادبیات آقای احمدی نژاد قرار گرفته است. یعنی وقتی که آقای «دسکتو» وزیر امور خارجه اسبق نیکاراگوئه که یک کشیش است و طبیعتاً به آرمان‌های الهی واقف است، دستور تشکیل یک کارگروه را می‌دهد، از دل این کارگروه، کتابی بیرون می‌آید که معتقد است: حکمرانی اقتصاد جهانی باید اصلاح شود.

آقای استیگلیتز چند سال پیش در سفری که به آمریکا داشتم یک جلد از این کتاب را به بنده هدیه داد. اتفاقاً من در سال‌های اخیر این کتاب را به عنوان واحد درسی در دوره دکتری ارائه می‌کنم. پس می‌بینید که در این صحبت‌ها، مخاطب دیگران هستند. حالا مثلاً در عبارت «قطعنامه کاغذ پاره است»

مخاطب غربی‌ها بوده، چون قطعنامه روال حقوقی مندرج در منشور سازمان ملل را طی نکرده و اعتبارش مخدوش بود، از طرفی این جمله تأکید بر مقاومت و مصداقی از ادبیات مقاومت است که به این طریق و در آن برهه زمانی توسط رئیس‌جمهور ایران ارائه می‌شود. اما همان موقع وقتی بنده به عنوان وزیر اقتصاد، در مورد تحریم‌ها صحبت می‌کنم می‌گویم: «ما از تحریم‌ها استقبال نمی‌کنیم ولی دستمان را هم به کمرمان نمی‌گیریم.»

● لطفاً کمی درباره اختلاف نظرها و نوع نگاه متفاوت مدیران اقتصادی در دولت بگویید. در دولت نخست آقای احمدی نژاد، اختلاف نظرها میان وزرا و مسئولان اقتصادی بسیار مشاهده می‌شد. اختلاف دانش جغرافی-مظاهری و بعدها مصمصامی-مظاهری و حتی جهرمی-مظاهری، هر روز وارد فاز جدیدی می‌شد و به رسانه‌ها و بازار هم کشیده شد. دلیل اختلاف نظرها در دولت چه بود؟ البته نکته قابل توجه درباره

یک گروهی به سرپرستی آقای استیگلیتز برنده نوبل اقتصاد، از طرف سازمان ملل مسئول شده بودند که از بحران اقتصاد جهانی گزارش تهیه کنند. در همان اثنا آقای «دسکتو»، رئیس مجمع سازمان ملل به ایران آمد و با آقای احمدی نژاد و بنده ملاقات داشت. وی در جلسه‌ای که با من داشت گفت: «ما می‌خواهیم بحران اقتصاد جهانی را مطالعه کنیم و در این مورد گزارش بنویسیم، قصد داریم از دیدگاه‌های شما نیز استفاده کنیم.»